

Senior 2014

Mgr. Petra Zimmelová, Ph.D.

Demografické stárnutí

- Krise – enormní náklady (dle sociologů – boj o rozsah zdrojů kontrolovaných státem a privátní ekonomikou) - ekonomická rizika jsou zvládnutelná.
- Předsudky o seniorech
- <http://www.youtube.com/watch?v=XNMGLDzIlgEM>

Welfare - states

- Zvyšování věku odchodu do důchodu - nezbytné
- Index sociálního zatížení – obdoba běžného indexu ekonomického zatížení + zohlednění nákladů na důchodové zabezpečení + výdaje na zdravotní péči apod./ z druhé strany pokles porodnosti a s ním úspory ve školství, sociálních dávek a zdravotních služeb určených dětem/ předpoklad vyššího počtu míst na pracovních trzích (Rabušic, 2002)

Zdravotní a sociální péče

- Prevence, odpovědný přístup, zlepšování fyzického stavu
- Střední délka života ve zdraví – vyzdvižení zásadních teorií – teorie komprese morbidity (přesun do 4. věku), teorie pandemie mentálních nemocí a chronických chorob (přidaná léta- nárůst chorob), teorie dynamické rovnováhy- vyšší prevalence chronických méně závažných chorob

Mezigenerační problémy

- Slábnutí sociální soudržnosti
- Desolidarizace generací
- Nový ageismus (odmítání jak chudých tak ekonomicky zajištěných seniorů)
- Intergenerační soutěž o zdroje – hlavní aréna sociálního konfliktu

Modifikace rodiny

- Příbuzenské sítě - zdroj sociální podpory seniorů (nově se jako relevantní jeví různorodost forem partnerského a rodinného života)
- Vedou souběžně s prodlužující se délkou života vedou k další vertikalizaci rodinných struktur a formování *beanpole families* (mnoho generací , málo členů v nich)

Modifikace rodiny

- Konsekvence s vyšší ekonomickou aktivitou žen – soustředění se na kariéru a zabezpečení vlastního stáří (přirozená pečovatelka – genderově nepřijatelná konotace)
- **Prostorová mobilita rodin** a její dopady (za cca 15 let nárůst rodin, žijící mezikontinentálně)

Modifikace rodiny

- Pesimisté upozorňují na : oslabení záruk příbuzenské asistence (strukturální diverzifikace rodin), omezení neformálních podpůrných zdrojů
- Optimisté – vyzdvižení procesu family blending – rozšíření příbuzenstva opakovanými sňatky- kompenzace nižší fertility – recipročně lze mezigeneračně obrátit

Rodina a její koncept

- I. Možný konstatoval: koncept rodiny jako morfostatické instituce, která...chrání své členy, nemění svůj tvar, vnitřní uspořádání, habitus a změny okolí vyrovnává- byl překonán.
- Starší rodiny jeví inkonzistenci - podstatné změny v základních charakteristikách (nejde tedy jen o změny snubní a reprodukční u mladé generace), ale senioři se stávají inovátory a průkopníky změn

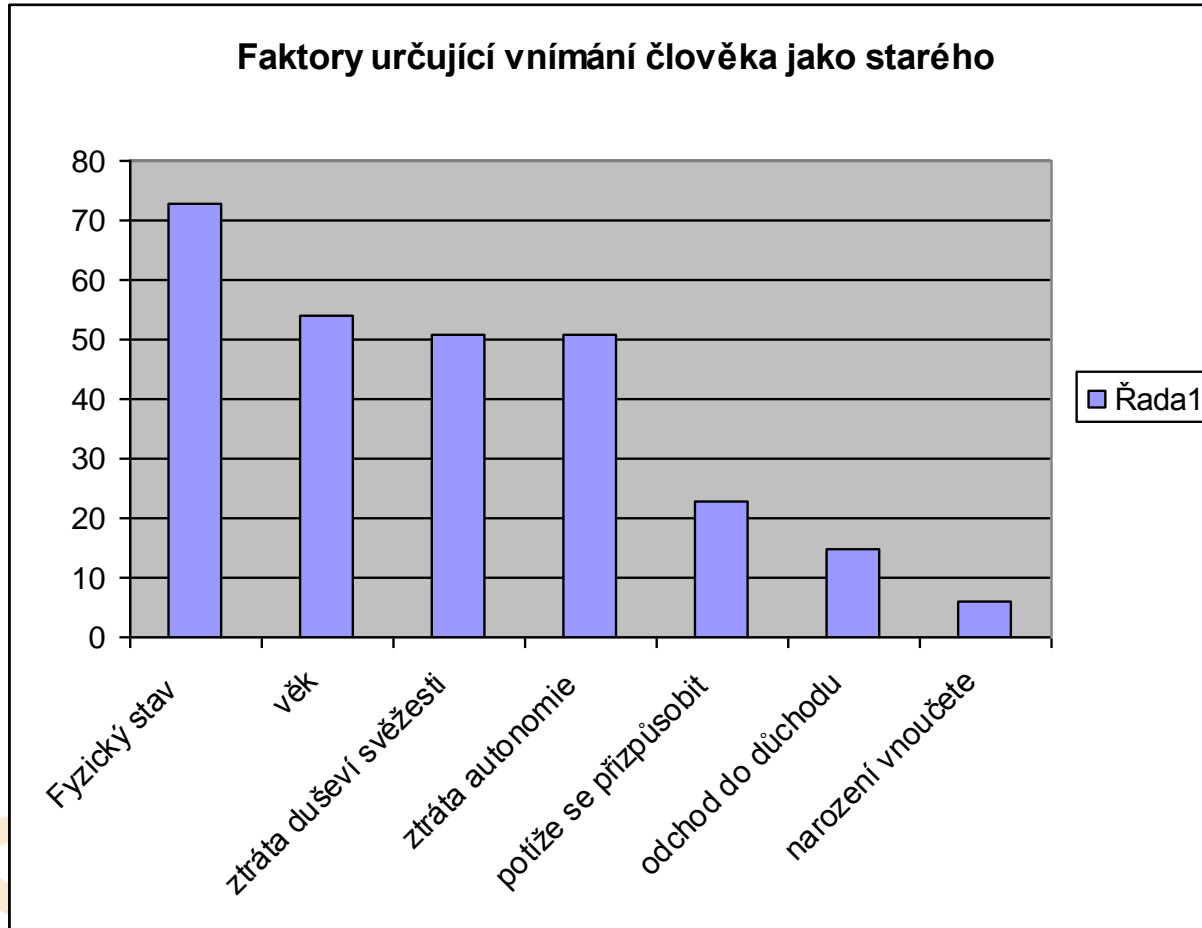
Redefinice rodiny

- Bledford a Blizner doporučují definovat rodinu jako: soustavu vztahů determinovaných biologií, adopcí, manželstvím a v některých společnostech sociálním označením, a existující dokonce při absenci kontaktů nebo afektivní angažovanosti a v některých případech dokonce po smrti určitých členů.

Intergenerační rodina

- Příbuzenské vztahy
- Nepříbuzenské vztahy – po rozvodu, kmotřenci, pěstouny,
- **Různá míra** emocionality, geografická proxemita, interakce pomoci

Vnímání vlastního stáří

Senior 2014

- Sociální služby- jak poznat co je kvalitní?
(domov Petruška)
- Příprava na vlastní stáří – nejen psychologická, ale i ekonomická
- Senior jako snadná oběť podvodu
- Život nekončí odchodem do penze

Závěr

- Příprava na „šednutí“ společnosti
- Nejen ekonomika
- Otevření struktur k zaměstnávání, vzdělávání
- Využití lidského kapitálu seniorů
- Aktivní stárnutí jako základního prvku autonomie ve stáří a zajištění pomoci nejstarší a nesoběstatečné generaci je jejím nutným doplňkem.

- DĚKUJI ZA POZORNOST